නිපුණතා මට්ටම 13.1 ඃ - මෙහෙයුම් කළමනාකරණයේ වැදගත්කම හා කාර්යය භාර්යය විමසයි.

ඉගෙනුම් ඵල ඃ -

- මෙහෙයුම් සංකල්පය හඳුන්වයි.
- මෙහෙයුම් කළමනාකරණය අර්ථ දක්වයි.
- මෙහෙයුම් කළමනාකරණයේ වැදගත්කම පැහැදිලි කරයි.
- මෙහෙයුම් කළමනාකරණයේ කාර්ය පෙළ ගස්වයි.
- මෙහෙයුම් කළමනාකරණ කාර්ය වෙන වෙන ම කෙටියෙන් පැහැදිලි කරයි.

විෂය සිද්ධාන්ත එක මීටකට : -

- නිෂ්පාදන කිුයාවලිය තුළ යෙදවුම් (සම්පත්) නිමවුම් (භාණ්ඩ හෝ සේවා හෝ) බවට පරිවර්තනය කිරීමට අදාළ ව සිදු කරන සියලු කටයුතු මෙහෙයුම් කටයුතු ලෙස හඳුන්වයි.
- භාණ්ඩ නිෂ්පාදන වාාපාරවල මෙන් ම සේවා නිෂ්පාදන වාාපාරවල ද මෙහෙයුම් කටයුතු සිදු වේ.
- භාණ්ඩ නිප්පාදන වාාාපාරවල මූලික වශයෙන් නිෂ්පාදනය කරනු ලබන ස්පෘශා භාණ්ඩ (Tangible goods) ය.

නිදසුන් : පාවහන්, කිරිපිටි, සිසිල් බීම

• සේවා නිෂ්පාදන වාාපාරවල නිෂ්පාදනය කරනු ලබන්නේ අස්පෘශා භාණ්ඩ (Intangible goods) ය.

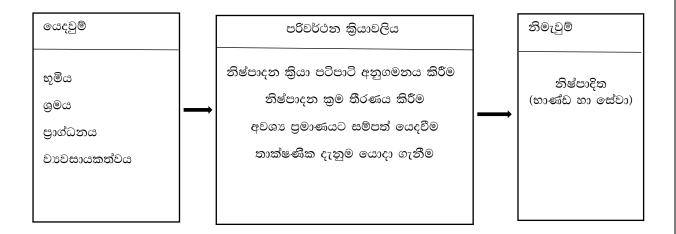
නිදසුන් : වෛදා සේවා, පුවාහණ සේවා, රක්ෂණ සේවා

- සංවිධානයක අරමුණු හා පරමාර්ථ ඉටු කර ගැනීම සඳහා මෙහෙයුම් කටයුතු, සැලසුම් කිරීම, සංවිධානය කිරීම, මෙහෙයවීම හා පාලනයට අදාළ කළමනාකරණ කටයුතු සමූහය මෙහෙයුම් කළමනාකරණයට අයත් වේ.
- ඒ අනුව මෙහෙයුම් කළමනාකරණය, නිෂ්පාදන ඉංජිනේරුකරණය, නිෂ්පාදන සැලසුම්කරණය, දුවා මිල දී ගැනීම , නිෂ්පාදන පාලනය, පර්යෙෂ්ණ හා සංවර්න යන කි්යාකාරකම් මෙහෙයවීම හා නියාමනය කිරීම අන්තර්ගත සංකීර්ණ කළමනාකරණ කි්යාදාමයක් ලෙස හැඳින්වීය හැකි ය.
- ආයතනයක අරමුණු හා පරමාර්ථ ඉටු කර ගැනීම සඳහා මෙහෙයුම් කළමනාකරණය දායක වන අතර, සම්පත් (යෙදවුම්) උපයෝගී කරගෙන ඉහළ ගුණත්වයෙන් යුත් භාණ්ඩ හා සේවා නිෂ්පාදනය කිරීම මෙහෙයුම් කළමනාකරණයේ මූලික කාර්යය වේ.

මෙහෙයුම් කළමනාකරණයේ වැදගත්කම : -

- ඉහළ ගුණත්වයකින් යුත් භාණ්ඩ හා මේවා නිෂ්පාදනය කළ හැකි වීම.
- මෙහෙයුම් කිුිිියාවලියේ කාර්යක්ෂමතාව හා සඵලදායීතාව වැඩි කර ගත හැකි වීම.
- නිෂ්පාදන පිරිවැය අවම කර ගත හැකි වීම හා ලාභය වැඩි කර ගත හැකි වීම.
- ගෝලීය වහාපාර පරිසරය තුළ තරගකාරිත්වයට සාර්ථක ව මුහුණ දීමට හැකි වීම.
- නවාතාවෙන් යුක්ත ව භාණ්ඩ හා සේවා හඳුන්වා දිය හැකි වීම.
- සමාජ වගකීම් නිසි ලෙස ඉටු කිරීමෙන් වහාපාරයේ වර්ධනයට මෙන්ම රටේ ති්රසර සංවර්ධනයට ද දායකත්වයක් ලබා දීමට හැකි වීම.

• යෙදවුම් නිමැවුම් බවට පත් කිරීමේ කිුයාවලිය පරිවර්තන කිුයාවලිය ලෙස හැඳින්වෙන අතර එය පහත දක්වෙන සටහනින් දක්විය හැකි ය.

- පරිවර්තන කිුයාවලියේ විවිධ අවස්ථාවල දී යෙදවුම්වලට වටිනාකමක් එකතු වීමෙන් නිෂ්පාදිතයේ වටිනාකම වැඩි වන අතර එය එකතු කළ අගය ලෙස හඳුන්වයි.
 - නිද : ඇඟලුම් නිෂ්පාදනයේ දී රෙදි කැපීම, මැසීම, මැදීම, ඇසිරීම යන අවස්ථා පසුකර ඇඟලුම් බවට පත් කළ පසු එහි අගය යෙදවුම්වල අගයට වඩා වටිනාකමක් ගනී.
- මෙහෙයුම් කළමනාකරණයට අයත් කාර්ය පහත පරිදි දක්විය හැකි ය.
 - නිෂ්පාදන ඉංජිනේරුකරණය Production Engineering
 - නිෂ්පාදන සැලසුම්කරණය Prodcution Planning
 - දුවා මිල දී ගැනීම Purchasing
 - නිෂ්පාදන පාලනය Prodcution Controling
 - පර්යේෂණ හා සංවර්ධනය Research and Development
- නිෂ්පාදන කියාවලිය, අවශා යන්තුාගාර සහ යන්තුෝපකරණ, නිෂ්පාදන කාලසටහන, අවශා දුවා, අවශා දුවාවල පුමාණය හා ගුණත්වය ආදිය තීරණය කිරීම, නිෂ්පාදන ඉංජිනේරුකරණය වේ.
- කිසියම් නිෂ්පාදන ආයතනයක නිශ්චිත අනාගත කාලපරිච්ඡේදයක් තුළ කුමන භාණ්ඩ හා සේවා කෙසේ නිෂ්පාදිනය කළ යුතු ද, කොපමණ නිෂ්පාදනය කළ යුතු ද, කවර දිනක නිෂ්පාාදනය කළ යුතු ද යන්න පිළිබඳව පුළුල්ව කරනු ලබන කටයුතු නිෂ්පාදන සැලසුම්කරණය වේ. එසේම නිෂ්පාදන සැලසුම්කරණය මඟින් බිහිකෙරෙන වර්තමානයේ හිතාමතා සකස් කරනු ලබන වැඩපිළිවෙල නිෂ්පාදන සැලසුම් ලෙස හැඳින්වේ.
- එසේ සකස් කරනු ලබන නිෂ්පාදන සැලසුම් කෙටි කාලීන නිෂ්පාදන සැලසුම් හා දිගු කාලීන නිෂ්පාදන සැලසුම් ලෙස වර්ග කෙරේ.
- නියමිත දුවා අවශා පුමාණයෙන්, අවශා අවස්ථාවේ දී, අවම පිරිවැයකින් යුතු ව සපයා ගැනීම දුවා මිල දී ගැනීම යි.

- නිෂ්පාදන ඉංජිනේරුකරණය සහ නිෂ්පාදන සැලසුම්කරණය අනුව ස්ථාපිත කොට ඇති ඉලක්ක ළඟා කර ගන්නේ ද, යන්න සොයා බැලීම හා එසේ නොවන විට ඒ සඳහා අවශා පුතිකර්මීය කියාමාර්ග තීරණය කිරීම නිෂ්පාදන පාලනය යටතේ සිදු වේ.
- යාත්තුික පාලනය, තොග පාලනය, තත්ත්ව පාලනය, පිරිවැය පාලනය ආදිය නිෂ්පාදන පාලනයට අයත් වේ.
- පවත්තා නිෂ්පාදිතය පිළිබඳ වත්, නිෂ්පාදන කිුයාවලිය පිළිබඳ වත් නව නිෂ්පාදන සැලසුම් පිළිබඳ වත් තොරතුරු ඒකරාශි කිරීම හා ඒවා වැඩි දියුණු කිරීම පර්යේෂණ හා සංවර්ධනය ලෙස හැඳින්වේ.

නිපුණතා මට්ටම 13 .2 ඃ - භාණ්ඩ නිෂ්පාදන කුම විමසා බලමින් යෝගා නිෂ්පාදන කුමයක් යෝජනා කරයි.

ඉගෙනුම් ඵල ඃ -

- නිෂ්පාදන කුම යන්න අර්ථ දක්වයි
- නිෂ්පාදන කුම වර්ග කරයි
- එක් එක් නිෂ්පාදන කුමය පැහැදිලි කරයි
- එක් එක් නිෂ්පාදන කුමයේ හිතකර හා අහිතකර ලක්ෂණ පෙන්වයි.
- පවතින නිෂ්පාදිතයක් සඳහා භාවිත වන නිෂ්පාදන කුමය පෙන්වා දෙයි.
- නිෂ්පාදන කුමයක් තෝරා ගැනීමේ දී අවධානය යොමු කළ යුතු කරුණු ලැයිස්තුගත කරයි.
- දෙන ලද නිෂ්පාදිතයක් සඳහා සුදුසු නිෂ්පාදන කුමයක් යෝජනා කරයි.
- කම්හල් පිරියත සැලැස්මක අවශානාව පෙන්වා දෙයි.
- කම්හල් පිරියත සැලසුම් වර්ග පැහැදිලි කරයි.

විෂය සිද්ධාන්ත එකම්ටකට : -

- නිෂ්පාදන ආයතනයක් විසින් නිෂ්පාදනය සිදු කරනු ලබන විවිධ ආකාර නිෂ්පාදන කුම ලෙස හැඳින්විය හැකි ය.
- නිෂ්පාදන කුම පහත දක්වෙන ආකාරයට වර්ග කළ හැකි ය.
 - කාර්ය නිෂ්පාදනය /ඇණවුමට නිෂ්පාදනය Job Prodcution
 - කාණ්ඩ නිෂ්පාදනය Batch Prodction
 - පුවාහ නිෂ්පාදනය Flow Production

කාර්ය නිෂ්පාදනය

 ආරම්භයේ සිට අවසානය තෙක් ම එක් අයිතමයක් නිෂ්පාදනය කෙරෙන අතර ගනුදෙනුකරුවකුගේ නිශ්චිත ඇණවුමක් මත වර්තමාන ඉල්ලුම පදනම් කර නිෂ්පාදනය සිදු කිරීම කාර්ය නිෂ්පාදනය යි.

නිදසුන් :

- මනාලියකට මංගල ඇඳුම් මැසීම.
- උපන් දිනයක් සඳහා කේක් එකක් නිර්මාණය කිරීම.
- පුද්ගලයකුගේ අවශාතාව අනුව නිවාස සැලසුමක් නිර්මාණය කිරීම

• කාර්ය නිෂ්පාදනයේ හිතකර ලක්ෂණ

- ගනුදෙනුකරුගේ අවශාතා හා වූවමනා අනුව නිෂ්පාදනය සිදු කෙරේ.
- පාරිභෝගික තෘප්තිය ඉහළ මට්ටමක පවත්වා ගත හැකි වීම.
- ඇණවුම මත නිපදවන බැවින් වෙළෙඳ පොළ අවදානමක් නොමැති වීම.

• කාර්ය නිෂ්පාදනයේ අහිතකර ලක්ෂණ

- පිරිවැය ඉහළ වීම.
- සෑම විට ම කුසලතා සහිත පුහුණු සේවකයන් අවශා වීම.
- විශේෂ උපකරණ හා මෙවලම් අවශා වීම.
- වෙළෙඳ පොළ මුල් කර ගෙන නිෂ්පාදනය සිදු නොවීම.

• කාණ්ඩ නිෂ්පාදනය

- එක් වරකට එක සමාන භාණ්ඩ සමූහයක් නිෂ්පාදනය කරයි. අඛණ්ඩ කි්යාවලියකින් නිෂ්පානය කරනු ලබන අතර බොහොදුරට ස්වභාවය අතින් එක සමාන වුව ද කාණ්ඩයෙන් කාණ්ඩයට යොදා ගන්නා අමුදුවා, ශුමය, පුමාණ, වර්ග හා පැය ගණන වෙනස් විය හැක. නිදසුන්: • බේකරි නිෂ්පාදනය
 - පෙර පාසල් ළමයින්ට නිල ඇඳුම් මැසීම

• කාණ්ඩ නිෂ්පාදනයේ හිතකර ලක්ෂණ

- කාණ්ඩයෙන් කාණ්ඩයට නිෂ්පාදිතයේ නිමාව වෙනස් කළ හැකි වීම.
- සාපේක්ෂ ව විශාල තොග වශයෙන් නිෂ්පාදනය කළ හැකි වීම නිසා පිරිවැටුම ඉහළ යාම.
- ඇණවුම් නිෂ්පාදනයට සාපේක්ෂ ව ඒකක පිරිවැය අඩු වීම.

• කාණ්ඩ නිෂ්පාදනයේ අහිතකර ලක්ෂණ

- කාණ්ඩයෙන් කාණ්ඩයට යන්තු හා උපකරණ නැවත සැකසීමට සිදු වීම නිසා පිරිවැය වැඩි වීම.
- පුවාහ නිෂ්පාදනයට සාපේක්ෂ ව ඒකක පිරිවැය වැඩි වීම.
- පුවාහ නිෂ්පාදනයට සාපේක්ෂ මහා පරිමාණ පිරිමැසුම් අඩු වීම.

• පුවාහ නිෂ්පාදනය

- එක ම වර්ගයක භාණ්ඩයක් අඛණ්ඩ ව, රේඛීය ව ගලා යන ආකාරයට විශාල ඒකක පුමාණයකින්
 අනාගත ඉල්ලුම පදනම් කර නිෂ්පාදනය කිරීම පුවාහ නිෂ්පාදනය යි.
 - නිදසුන් : සිසිල් බීම නිෂ්පාදනය
 - මෝටර් රථ නිෂ්පාදනය

- පුවාහ නිෂ්පාදනයේ හිතකර ලක්ෂණ :
 - මහා පරිමාණ පිරිමැසුම් නිසා ඒකක පිරිවැය අඩු වීම.
 - බොහෝ විට නිෂ්පාදන පුවාහය පාලනය කිරීමට අවශා සේවක සංඛාාව අඩු වීම.
 - නවීන තාක්ෂණය පහසුවෙන් යොදා ගත හැකි වීම.
- පුවාහ නිෂ්පාදනයේ අහිතකර ලක්ෂණ :
 - විශාල ආයෝජනයක් අවශා වීම නිසා මූලා දුෂ්කරතා මතු වීම.
 - කලින් තීරණය කරන ලද පිළිවෙළකට අනුව නිෂ්පාදනය සිදුවන බැවින් නමාකරණය අපහසු වීම.
 - වෙළෙඳපොළ අවදානමකට මුහුණ දීමට සිදු වීම.
- නිෂ්පාදන කුම එකිනෙකින් වෙනස් වන ආකාරය පහත දුක්වෙන පරිදි දුක්විය හැකි ය.

නිර්ණායකය	කාර්ය නිෂ්පාදනය	කාණ්ඩ නිෂ්පාදනය	පුවාහ නිෂ්පාදනය
1. නිමැවුම් පරිමාණය Volume of Output	ඉතා පහළ ය	මධාාම පුමාණය වේ	ඉතා විශාල ය
2. නිෂ්පාදිත පෙළ Product range	විවිධ ය	කීපයක් පමණි	එකක් පමණි
3. නිෂ්පාදන කුියාවලියේ නමාශීලී බව Flexibility of Production Process	නමා යි	සාමානා3 යි	අනමා යි
4. නිපදවීම ඇණවුමට ද තොග සඳහා ද Make to order or for sale	ඇණවුමකට ය	ඇණවුම්වලට සහ කුඩා තොග වශයෙනි	විශාල තොග වශයෙනි

- නිෂ්පාදන කුමයක් තෝරා ගැනීමේ දී අවධානය යොමු කළ යුතු කරුණු
 - නිෂ්පාදිතයේ ස්වභාවය
 - වෙළෙඳ පොළ පුමාණය
 - යොදා ගන්නා තාක්ෂණය හා අවශා උපකරණ
 - දරිය යුතු පිරිවැය
 - මිල දී ගැනීමේ රටාව (නිරන්තර ව ද / ඉඳහිට ද)
 - සම්පත් ලබා ගැනීමේ පහසුව
- කාර්යක්ෂම නිෂ්පාදන කි්යාවලියක් සකස් කිරීම සඳහා අවශා භෞතික පහසුකම් එනම් කාර්ය මධාාස්ථාන, දවා, යන්තු උපකරණ, සහාය සේවා, ආදිය සැලසුම් කිරීම කම්හල් පිරියත සැලසුම් කිරීම ලෙස හැඳින්විය හැකි ය.

- කම්හල් පිරියත සැලැස්මක අවශාතාව පහත දක්වෙන කරුණු මඟින් පෙන්වාදිය හැකි ය.
 - දුවා හා යන්තු භාවිත කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාව වර්ධනය වීම.
 - ඉඩකඩවලින් උපරිම පුයෝජන ගැනීමට හැකි වීම.
 - දුවා භාවිත කිරීමේ පිරිවැය අඩු කර ගත හැකි වීම.
 - දුවා හා සේවකයන් චලනය වීමේ දී ඇති වන බාධා අවම වීම.
 - අනතුරු අවම වීම.
 - සන්නිවේදනය, සමායෝජනය හා සුපරීක්ෂණය පහසු වීම.
 - සේවකයන්ගේ චිත්ත ධෛර්ය ඉහළ යාම.
 - කාලය මනා ලෙස කළමනාකරණය කර ගැනීමට හැකි වීම.
- කම්හල් පිරියත සැලසුම් වර්ග පහත දක්වෙන ආකාරයට වර්ග කළ හැකි ය.
 - කියාවලි පිරියත Process Layout
 - නිෂ්පාදිත පිරියක Product Layout
 - කුටි පිරියත Cellular Layout
 - ස්ථාවර ස්ථානීය පිරියත Fixed Position Layout

කුියාවලි පිරියත :

නිෂ්පාදන කුියාවලියේ එක් අදියරක් සම්පුර්ණ කිරීමට අවශා සියලු දේ එක් ස්ථානයක සිදු වන ආකාරයට පිරියත පිළියෙළ කිරීම කිුයාවලි පිරියත ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. මෙහි දී සමාන කාර්යක නියුක්ත සේවකයෝ එක ස්ථානයක ස්ථානගත කරති. නිෂ්පාදන කිුයාවලිය වටා කාර්යන් ගලා යන ආකාරයට සැලසුම් කරයි.

නිදසුන් : ගෘහ භාණ්ඩ නිෂ්පාදන කර්මාන්ත ශාලාවක පිරියත සැලසුම් කිරීම

නිෂ්පාදිත පිරියත :

සමස්ත නිෂ්පාදන කිුයාවලිය එක් කාර්ය ස්ථානයකින් ඊළඟ කාර්ය ස්ථානයට රේඛීය ව අනුපිළිවෙලට ගලා යන ආකාරයට පිරියත සකස් කිරීම නිෂ්පාදිත පිරියත වේ.

නිදසුන් : මෝටර් රථ නිෂ්පාදන ආයතනයක පිරියත සැලසුම් කිරීම.

කුටි පිරියත :

නිෂ්පාදන කිුයාවලියේ දී එක සමාන යන්තු හා විෂම යන්තු වෙන වෙන ම කුටිවල සවි කර නිෂ්පාදන කටයුතු ගලා යන ආකාරයට සිදු කිරීම සඳහා පිරියත සැලසුම් කිරීම කුටි පිරියත වේ.

නිදසුන් : ඇඟලුම් කම්හලක පිරියත සැලසුම් කිරීම.

ස්ථාවර ස්ථානීය පිරියන :

අමුදුවපු, ශුමය, බලය, උපකරණ ආදි යෙදවුම් නිෂ්පාදනය සිදු කරන ස්ථානයට ම ගෙනැවිත් නිස්පාදනය සිදු කිරීම සඳහා පිළියෙළ කරන පිරියත ස්ථාවර ස්ථානීය පිරියත වේ.

නිදසුන් : ගොඩනැඟිලි ඉදි කිරීම.

නිපුණතා මට්ටම 13.3 ඃ - මුළු ආදායම හා මුළු පිරිවැය ගළපමින් සමච්ඡේදන ලක්ෂා ගණනය කරයි.

ඉගෙනුම් ඵල ඃ -

- මුළු පිරිවැය පැහැදිලි කරයි.
- පිරිවැය ස්ථාවර පිරිවැය හා විචලා පිරිවැය ලෙස වර්ග කරයි.
- එක් එක් පිරිවැය වර්ගය සඳහා නිදසුන් සපයයි.
- මුළු ආදායම යන්න පැහැදිලි කරයි.
- සමච්ඡේදන ලක්ෂා යන්න පැහැදිලි කරයි.
- සමීකරණය ඇසුරෙන් සමච්ඡේදන ලක්ෂා ගණනය කරයි.
- දෙන ලද තොරතුරු ඇසුරෙන් සමච්ඡේදන ලක්ෂා පුස්තාරය ඇඳ පැහැදිලි කරයි.
- සමච්ඡේදන ලක්ෂා විගුහයේ පුයෝජන ලැයිස්තු ගත කරයි.
- දෙන ලද තොරතුරු ඇසුරෙන් ඒකකයක දායකය, සමච්ඡේදන ලක්ෂායේ ඒකක ගණන හා වටිනාකම් ගණනය කරයි.
- පුස්තාර ඇසුරින් සමච්ඡේදන ලක්ෂා ලබා ගනියි.
- සමච්ඡේදන ලක්ෂා විගුහයේ සීමා පැහැදිලි කරයි.

විෂය සිද්ධාන්ත එක මිටකට ඃ -

• කිසියම් නිෂ්පාදන මට්ටමක් තෙක් නිෂ්පාදනය කරනු ලබන ඒකක සංඛ්‍යාව අනුව වෙනස් නොවන පිරිවැය ස්ථාවර පිරිවැය (Fixed Cost) වේ.

නිදසුන් : කම්හල් කුලී, කම්හල් වරිපණම්

- කෙටි කාලයක් තුළ උපරිම ධාරිතාව නිෂ්පාදනය කළ ද, කිසිදු නිෂ්පාදනයක් සිදු නොකළ ද ස්ථාවර පිරිවැය දැරිය යුතුය.
- නිෂ්පාදනය කරනු ලබන ඒකක සංඛාාව අනුව වෙනස් වන පිරිවැය විචලා පිරිවැය (Variable Cost) වේ.

නිදසුන් : සෘජු දුවා පිරිවැය, සෘජු ශුම පිරිවැය

• ස්ථාවර පිරිවැය හා විචලා පිරිවැයෙහි එකතුව මුළු පිරිවැය වේ.

මුළු පිරිවැය = ස්ථාවර පිරිවැය + විචලා පිරිවැය

• වහාපාරයක් යම් නිශ්චිත කාලච්ඡේදයක එහි නිෂ්පාදිත අලෙවියෙන් ලබන ආදායම මුළු ආදායම (Total Revenue) වේ.

මුළු ආදායම = විකුණුම් ඒකක ගණන \mathbf{x} ඒකකයක විකුණුම් මිල

- මුළු ආදායමෙන් විචලා පිරිවැය අඩු කිරීමෙන් දායකය ගණනය කළ හැකි ය.
- දායකය මුළු දායකය හා ඒකකයක දායකය ලෙස ගණනය කළ හැකි ය.
- මුළු ආදායමෙන් මුළු පිරිවැය අඩු කිරීමෙන් ලාභය ගණනය කළ හැකි ය.

ලාභය = මුළු ආදායම - මුළු පිරිවැය

- වාහාපාරයක් ලාභ හෝ අලාභ හෝ නොලබන නිෂ්පාදන නොහොත් අලෙවි මට්ටම සමච්ඡේදන ලක්ෂායයි. Break-even point (BEP)
- මෙම ලක්ෂායේ දී මුළු ආදායම මුළු පිරිවැයට සමාන වේ. මෙම ලක්ෂායේ විකුණුම් ඒකක ගණන හෝ නිෂ්පාදන ඒකක ගණන හෝ සමච්ඡේද ලක්ෂායේ ඒකක ගණන වේ.
- සමච්ඡේදන ලක්ෂාය සමීකරණයක් මඟින් දැක්විය හැකි ය.

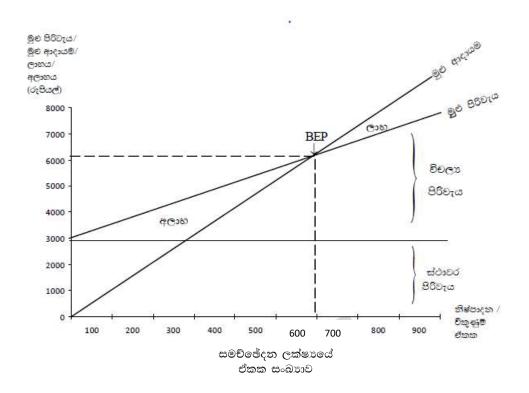
ඒකකයක = ඒකකයක දායකය විකුණුම් මිල විචලා පිරිවැය

• නිදසුන : නිෂ්පාදන ආයතනයක, එක්තරා නිෂ්පාදනයක නිෂ්පාදන ධාරිතාව මසකට ඒකක 1000කි. එම නිෂ්පාදිතයට අදාළ අනෙකුත් තොරතුරු පහත පරිදි වේ. ඒකකයක විකුණුම් මිල රු. 10 යි ඒකකයක විචලා පිරිවැය රු. 5 යි ස්ථාවර පිරිවැය රු. 3000 යි. අපේක්ෂිත නිෂ්පාදන ඒකක සංඛාාව ඒකක 800 යි.

- ullet ඒකකයක දායකය = ඒකකයක විකුණුම් මිල (s) ඒකකයක විචලා පිරිවැය (v) = 10 -5 = 5 (රුපියල්)
- සමච්ඡේදන ලක්ෂා පුාස්තාරික ව නිරූපණය කිරීමට පහත පරිදි වගුවක් ගොඩ නඟා ගත හැකි ය.

ඒක ක	ඒකකයක මිල	ඹුළු ආදායම	ස්ථාවර පිරිවැය	විචලාපිරිවැය	මුළු පිරිවැය
ගණන	(රු.)	(රු.)	(රු.)	(රු.)	(රු.)
100	10	1000	3000	500	3500
200	10	2000	3000	1000	4000
300	10	3000	3000	1500	4500
400	10	4000	3000	2000	5000
500	10	5000	3000	2500	5500
600	10	6000	3000	3000	6000
700	10	7000	3000	3500	6500
800	10	8000	3000	4000	7000

• සමච්ඡේදන ලක්ෂා පහත පරිදි පුාස්තාරික ව නිරූපණය කළ හැකි ය.

- පහත ආකාරයෙන් නිදසුනක් ඇසුරෙන් සමච්ඡේදන ලක්ෂයා ගණනය කිරීම හා සමච්ඡේදන ලක්ෂාය ප්‍රාස්තාරික ව නිරූපණය කිරීම කළ හැකි ය.
- නිෂ්පාදනයේ හෝ අලෙවියේ හෝ විවිධ මට්ටම්වල දී ලාභය හෝ අලාභය හෝ පහත පරිදි පෙන්විය හැකි ය.

නිදසුන් :• නිෂ්පාදන ඒකක 600 දී මුළු ආදායම රු. 6000 මුළු පිරිවැය රු. 6000 ලාභයක් හෝ අලාභයක් හෝ නොමැත.

- නිෂ්පාදන ඒකක 400 දී
 මුළු ආදායම රු. 4000
 මුළු පිරිවැය රු. 5000
 අලාභය රු. 1000
- නිෂ්පාදන ඒකක 700 දී මුළු ආදායම රු. 7000 මුළු පිරිවැය රු. 6500 ලාභය රු. 500

සමච්ඡේදන ලක්ෂා විගුහයේ පුයෝජන :

- වහාපාර කටයුතු සැලසුම් කිරීම සඳහා පිරිවැය ලාභය හා නිෂ්පාදන පුමාණය පාලනය කිරීමේ උපකරණයක් ලෙස භාවිත කළ හැකි වීම.
- නිෂ්පාදන සැලසුම්කරණයට මෙන් ම මිල නියම කිරීමේ දී ද පුයෝජනවත් වීම.
- වාාපාර ආදායම, පිරිවැය සහ මිල යන අංශවල ඇති වන වෙනස් වීම් විගුහ කළ හැකි වීම.
- නිමැවුමේ හෝ අලෙවියේ හෝ විවිධ මට්ටම්වල දී ලාභය හෝ අලාභය හෝ පෙන්නුම් කළ හැකි වීම.
- ආරක්ෂිත ආන්තිකය සොයා ගැනීමෙන් විකුණුම් පහත වැටීමේ අවදානම් ස්වරූපය තේරුම් ගත හැකි වීම.

සමච්ඡේදන ලක්ෂා විගුහයේ සීමා

- සමච්ඡේදන ලක්ෂා විගුහය කෙටි කාලීන තීරණ ගැනීමේ දී වැදගත් සාධකයක් වූවත් දිගු කාලීන තීරණ ගැනීමේ දී යොදා ගැනීම සාර්ථක නොවේ.
- සමච්ඡේදන ලක්ෂා විගුහයේ දී ඇති කර ගන්න උපකල්පන මඟින් ඇති කරන සීමා. නිදසුන් : කෙටි කාලයක දී නිෂ්පාදන හෝ විකුණුම් හෝ ඒකක ගණන අනුව ස්ථාවර පිරිවැය වෙනස් නොවුණ ද දිගු කාලයේ දී වෙනස් විය හැකි ය.

නිපුණතා මට්ටම 13.4 ඃ - දුවා මිලදි ගැනීම සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා සැලකිලිමත් විය යුතු කරුණු පෙන්වා දෙයි.

ඉගෙනුම්ඵල ඃ -

- ආයතනයකට දුවා හා සේවා මිලදී ගැනීමේ අවශානාව පැහැදිලි කරයි.
- මිල දී ගන්නා දුවා හා සේවා සඳහා නිදසුන් සපයයි.
- මිල දී ගැනීමේ කිුයාවලියේ පියවර පෙළ ගස්වයි.
- මිල දී ගැනීමේ කිුයාවලියේ එක් එක් පියවර විස්තර කරයි.
- මිලට ගැනීමේ දී සැලකිලිමත් විය යුතු කරුණු ලැයිස්තු ගත කරයි.

විෂය සිද්ධාන්ත එක මිටකට ඃ -

- නිෂ්පාදන කුියාවලියේ දී විවිධ දේ මිල දී ගැනීමට අවශා වන අතර ඒවා පුධාන වශයෙන් දුවා හා සේවා ලෙස වෙන් කර ගත හැකි ය.
- මිල දී ගන්නා දුවා
 - වාහපාරයේ නිෂ්පාදන කටයුතු සඳහා අවශා දුවා
 නිදසුන් : අමුදුවා, ප්‍රාග්ධන උපකරණ, යන්තෝපකරණ, අංගෝපාංග, ඉන්ධන.

- වනාපාරයේ පරිහරණය සඳහා අවශ්‍ය දුවන
 නිදසුන් : ලිපි දුවන, කාර්යාලයීය උපකරණ
- මිලදී ගන්නා සේවා

නිදසුන් : ආරක්ෂක සේවා, නඩත්තු සේවා, පුවාහණ සේවා, පවිතු කිරීමේ සේවා, විදුලිය, ජලය ආදිය.

- ඇතැම් වාහපාරවල දුවා මිල දී ගැනීම සඳහා වෙන ම දෙපාර්තමේන්තුවක් ඇති අතර වෙන ම කළමනාකරුවෙක් ද සිටී (Purchasing Manager).
- මිලදී ගැනීමේ කිුයාවලියේ පියවර පහත පරිදි දැක්විය හැකි ය.
 - දවා අවශාතාව මිල දී ගැනීමේ දෙපාර්තමේන්තුවට දුනුම් දීම
 - සැපයුම්කරුවකු සොයා ගැනීම
 - ඇණවුම් කිරීම
 - භාණ්ඩ ලැබීම
 - මුදල් ගෙවීම
- දවා මිල දී ගැනීමේ දී සැලකිලිමත් විය යුතු කරුණු කිහිපයක් පහත දක්වේ.
 - නිෂ්පාදිත පිරිවිතර
 - දවාවල ගුණත්වය
 - මිල
 - සැපයීමේ වේගවත් බව සහ අඛණ්ඩව ලබා ගත හැකි බව
 - සැපයුම්කරුගේ විශ්වාසවන්ත භාවය
 - පොරොත්තු කාලය
 - ගෙවීම් කොන්දේසි

නිපුණතා මට්ටම 13.5 ඃ - තොග පාලනය සඳහා උචිත කුම විමසයි ඉගෙනුම්ඵල ඃ -

- තොග පාලනය අර්ථ දක්වයි.
- තොග පාලනයේ අවශාතාව පැහැදිලි කරයි.
- විවිධ තොග පාලන කුම වෙන වෙන ම විස්තර කරයි.

විෂය සිද්ධාන්ත එක මිටකට ඃ -

- නිෂ්පාදන කිුයාවලිය අඛණ්ඩ ව කරගෙන යාම සඳහා පුශස්ත මට්ටමින් හා අවම පිරිවැයක් යටතේ තොග පවත්වා ගැනීම තොග පාලනය නමින් හැඳින්වේ.
- ඌන හෝ අතිරික්ත හෝ තොග ඇති නොවන ආකාරයට අවම පිරිවැයක් යටතේ රඳවා ගන්නා තොග පුමාණය පුශස්ත තොගය යනුවෙන් අදහස් වේ.

තොග පාලනයේ අවශාතාව :

- නිෂ්පාදනය හා අලෙවි කටයුතු අඛණ්ඩ ව පවත්වාගෙන යාම.
- ඌන හෝ අතිරික්ත හෝ තොග පවත්වා ගැනීමෙන් සිදුවන වියදම අවම කර ගැනීම.
- යන්තු සූතු හා ශුමය ආදි සම්පත්වලින් උපරිම පුයෝජන ගැනීම.
- අනපේක්ෂිත ඉල්ලුම් තත්ත්වයන්ට සාර්ථක ව මුහුණ දීම.

තොග පාලන කුම

- තොග මට්ටම නිශ්චය කිරීමේ කුමය
 - උපරිම තොග මට්ටම, අවම තොග මට්ටම, යළි ඇණවුම් මට්ටම, ආර්ථික ඇණවුම් පුමාණය ආදි ලෙස විවිධ තොග මට්ටම් නිශ්චය කර ඒ අනුව තොග රඳවා ගැනීමට උත්සාහ ගැනීම තොග මට්ටම් නිශ්චය කිරීමේ කුමය ලෙස හැඳින්වේ.

• ABC විශ්ලේෂණ කුමය :

- දුවා අයිතම විශාල සංඛ්‍යාවක් ඇති ආයතන බොහෝ විට තොග පාලනය සඳහා ABC විශ්ලේෂණ කුමය යොදා ගනී. මෙම විශ්ලේෂණය දුවා අයිතමවල වටිනාකම හා අවශා ඉඩකඩ මත සිදු වේ.
- වටිනාකමෙන් වැඩි, එහෙත් අයිතම සංඛාහවෙන් අඩු තොග A වශයෙන් ද මධාාස්ථ වටිනාකමක් සහිත, මධාාස්ථ අයිතම සංඛාහවක් සහිත තොග B වශයෙන් ද, අඩු වටිනාකමන් සහිත වැඩි අයිතම සංඛාහවක් සහිත තොග C වශයෙන් ද වෙන් කර ගෙන තොග පාලනය කිරීම මෙම කුමයේ දී සිදු වේ. මෙම අදහස පහත වගුව ඇසුරින් ද පැහැදිලි කළ හැකි ය.

දුවා අයිතම	අවශා ඉඩකඩ පුමාණය	වටිනාකම
Α	10%	70%
В	30%	20%
С	60%	10%

• ද්විත්ව භාජන කුමය :

• විශාල හා කුඩා වශයෙන් භාජන දෙකක එක් වර්ගයක තොග රඳවා පළමු ව විශාල භාජනයේ තොග භාවිත කර එය අවසන් වූ පසු නැවත තොග ඇණවුම් කර එම තොග ලැබෙන තෙක් කුඩා භාජනයේ තොග භාවිත කිරීමෙන් තොග පාලනය කිරීම ද්විත්ව භාජන කුමය ලෙස හඳුන්වයි. ඇණවුම් කරන ලද තොග ලැබුණු විට මුලින් ම කුඩා භාජනය පුරවා තබා පසු ව විශාල භාජනය පුරවා පාවිච්චියට ගැනීම මෙහි විශේෂ ලක්ෂණයකි.

• අඛණ්ඩ ව තොග වාර්තා කිරීමේ කුමය

• තොගයෙහි ඇති වන වෙනස් වීම් එලෙසින් ම වාර්තා කරන කවර අවස්ථාවක වුව ද ගබඩාවේ තිබෙන ශේෂය දැන ගත හැකි ආකාරයට තොග වාර්තා කිරීම අඛණ්ඩ තොග වාර්තා කිරීමේ කුමය ලෙස හැඳින්වේ. නිදසුන්, රාක්ක පතුය (Bin card) මේ කුමයේ දී ඒ ඒ දුවා අයිතමය වෙනුවෙන් වෙන් වෙන් වූ රාක්ක පතු භාවිත කරමින් තොග ලැබීම් හා නිකුත් කිරීම් ඒ අවස්ථාවේ දී ම එහි සටහන් කරනු ලබයි.

• පරිගණක වැඩ සටහන්

• තොග පාලනය සඳහා නිපදවා ඇති පරිගණක මෘදුකාංග භාවිත කිරීම, පරිගණක වැඩසටහන් මඟින් තොග පාලනය කිරීම වේ.

• JIT කුමය

- නිෂ්පාදනයට අවශා අමුදුවා අවශා වේලාවට නිවැරදි පුමාණයෙන් නිෂ්පාදන කි්යාවලියට එකතු කිරීමේ හා නිමැවුම එසැණින් ම වෙළෙඳ පොළට ඉදිරිපත් කිරීමේ කුමය යි. අමු දුවා හා නිමි දුවා තොග ශුනා ලෙස පවත්වා ගනිමින් ගබඩා පිරිවැය අවම කර ගැනීමට උපයෝගී කර ගන්නා කුමයක් ලෙස ද මෙම කුමය හැඳින්විය හැකි ය.
- නිෂ්පාදන පිරිවැයෙහි සැලකිය යුතු කොටසක් ඇතුළත් වන්නේ ගබඩා පිරිවැය වන බැවින් ද අමු දුවා මෙන් ම නිමි භාණ්ඩ ද ගබඩා කිරීමක් සිදු නොවන බැවින් ගබඩා පිරිවැය අවම කරමින් JIT කුමය කිුයාත්මක වේ.

නිපුණතා මට්ටම 13.6 ඃ - පුශස්ත තොගයක් පවත්වා ගැනීම සඳහා අවශා තොග මට්ටම් නිශ්චය කරයි.

ඉගෙනුම්ඵල ඃ -

- පුශස්ත තොගයක් පවත්වා ගැනීමට අවශා විවිධ තොග මට්ටම් වෙන වෙන ම විස්තර කරයි.
- තොග මට්ටම් ගණනය කිරීමේ දී සැලකිලිමත් විය යුතු කරුණු පැහැදිලි කරයි.
- දෙන ලද තොරතුරු ඇසුරින් විවිධ තොග මට්ටම් ගණනය කරයි.
- තොග මට්ටම් පුාස්තාරික ව ඉදිරිපත් කරයි.

විෂය සිද්ධාන්ත එක මිටකට : -

- කාර්යක්ෂම වූ තොග පාලන කුමයක් මගින් පුශස්ත තොග මට්ටම් පවත්වා ගනී.
- තොග මට්ටම් ගණනය කිරීමේ දී සැලකිල්ලට ගත යුතු කරුණු කිහිපයක් පහත දක්වේ.
 - කාලච්ඡේදයට අදාළ දුවා පරිභෝජනය (භාවිතය)
 - යළි ඇණවුම් කාලය
 - යළි ඇණවුම් පුමාණය
- දිනක, සතියක, මාසයක ආදි වශයෙන් කිසියම් නිශ්චිත කාලච්ඡේදයක නිෂ්පාදන කටයුතු සඳහා හෝ අලෙවි කටයුතු සඳහා දුවා පුමාණය කාලච්ඡේදයට අදාළ දුවා පරිභෝජනය ලෙස හැඳින්වේ.
- ආයතනයේ නිෂ්පාදනවල හෝ අලෙවි පුමාණයෙහි හෝ ඇති වන වෙනස්වීම් අනුව මෙම පරිභෝජනය.
 - උපරිම පරිභෝජන පුමාණය
 - අවම පරිභෝජන පුමාණය
 - සාමානා පරිභෝජන පුමාණය ලෙස පෙන්වාදිය හැකි ය.

සාමානා		උපරිම පරිභෝජන පුමාණය + අවම පරිභෝජන පුමාණය
පරිභෝජන	=	
පුමාණය		2

- දුවා ඇණවුම් කළ අවස්ථාවේ සිට එම දුවා ගබඩාවට ලැබීම තෙක් ගත වන කාලය යළි ඇණවුම් කාලය (පොරොත්තු කාලය) ලෙස හැඳින්වි හැකි ය.
- යළි ඇණවුම් කාලය විවිධ හේතු මත වෙනස් විය හැකි ය.
- අවම ඇණවුම් කාලය, සාමානා ඇණවුම් කාලය හා උපරිම ඇණවුම් කාලය ලෙස එම කාල වෙනස් විය හැකි ය.

- තොග පවත්වා ගෙන යාමේ හා ඇණවුම් කිරීමේ පිරිවැය අවම වන පරිදි එක් ඇණවුමක අතුළත් ඒකක සංඛාාව ආර්ථික ඇණවුම් පුමාණය (EOQ) ලෙස හැඳින්වේ.
- පුශස්ත තොග මට්ටම් පවත්වා ගෙන යාමේ දී සැලකිල්ල දක්විය යුතු තීරණාත්මත තොග මට්ටම් කිහිපයක් පහත දක්වේ.
 - යළි ඇණවුම් මට්ටම Re-order Level
 - අවම තොග මට්ටම Minimum Stock Level
 - උපරිම තොග මට්ටම Maximun Stock Level
- වාාපාරයක නිෂ්පාදන හෝ විකිණීමේ කටයුතු සඳහා තොග පාවිච්චි කිරීමත් සමඟ කුමයෙන් තොගය අඩු වන විට දී නැවත ඇණවුමක් කළ යුතු යයි ආයතනය විසින් තීරණය කරන තොග මට්ටම යළි ඇණවුම් මට්ටම ලෙස හැඳින්වේ.
- යළි ඇණවුම් මට්ටම් පහත ආකාරයට ගණනය කළ හැකි ය.

යළි ඇණවුම් මට්ටම = උපරිම තොග භාවිතය \mathbf{x} උපරිම ඇණවුම් කාලය

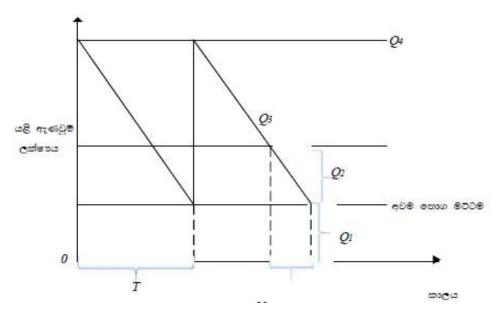
- වාහාපාරයක දුවා තොග යම් මට්ටමකට වඩා අඩු වීමට ඉඩ නොතබන තොග මට්ටම අවම තොග මට්ටම ලෙස හැඳින්වේ. අඛණ්ඩ ව නිෂ්පාදන හෝ අලෙවි හෝ කටයුතු සිදු කිරීමට මෙම තොග මට්ටම පවත්වා ගත යුතු ය.
- අවම තොග මට්ටමට වඩා ගබඩාවේ තොගය පහළ ගියහොත් පහත සඳහන් අහිතකර පුතිඵල අත්විඳීමට සිදු විය හැකි ය.
 - නිෂ්පාදන කිුයාවලිය අඛණ්ඩ ව සිදු කිරීමට නොහැකි වීම.
 - යන්තු සුතු නිසි පරිදි භාවිත කිරීමට නොහැකි වීමෙන් අකිය පිරිවැයක් දැරීමට සිදු වීම.
 - සේවකයින්ගේ උපරිම සේවය ලබා ගැනීමට නොහැකි වීමෙන් නිරර්ථක කාලය ඉහළ යාම.
 - හදිසි ඇණවුම් සපුරා ලීමට නොහැකි වීම
 - වාහපාරයට ඇණවුම් නොලැබී යාම
- අවම තොග මට්ටම පහත ආකාරයට ගණනය කළ හැකි ය.

අවම තොග මට්ටම = යළි ඇණවුම් මට්ටම - (සාමානා තොග භාවිතය X සාමානා ඇණවුම් කාලය)

- ආයතනයේ කිසියම් දුවෳයකට අදාළ තොග යම් මට්ටමකට වඩා වැඩි වීමට ඉඩ නොතබන තොග මට්ටම උපරිම තොග මට්ටම ලෙස හැඳින්වේ.
- ගබඩාවක තිබිය හැකි උපරිම තොග පුමාණය මෙය වන අතර එම පුමාණය ඉක්මවා තොග රැස් කිරීම යෝගා නොවේ. එහි දී පහත සඳහන් අහිතකර පුතිඵල අත්විදීමට සිදුවිය හැකි ය.
 - තොග නෂාවීම්, යල් පැනීම්, හානි වීම් සිදු වීම්
 - ගබඩා පිරිවැය ඉහළ යාම
 - කාරක පුාග්ධන දුෂ්කරතා ඇති වීම

• උපරිම තොග මට්ටම පහත ආකාරයට ගණනය කළ හැකිය.

• විවිධ තොග මට්ටම් පහත ආකාරයට පුාස්තාරික ව නිරූපණය කළ හැකි ය. තොග මට්ටම

- Q1 = අවම තොග මට්ටම
- Q2 = පොරොත්තු කාල ඉල්ලුම
- Q3 = යළි ඇණවුම් පුමාණය
- Q4 = උපරිම තොග මට්ටම
- T = චකීය කාලය
- T1 = පොරොත්තු කාලය

නිදසුන :

• අශානි වාහාපාරයේ තොග සම්බන්ධ එක් දුවා අයිතමයකට අදාළ තොරතුරු පහත දුක්වේ.

අවම දුවා පරිභෝජනය - දිනකට ඒකක 40 උපරිම දුවා පරිභෝජනය - දිනකට ඒකක 60 යළි ඇණවුම් කාලය - අවමය දින 10 උපරිමය දින 15 යළි ඇණවුම් පුමාණය - ඒකක 3000

- ඉහත තොරතුරු ඇසුරෙන් පහත සඳහන් දෑ ගණනය කරන්න.
 - යළි ඇණවුම් මට්ටම
 - අවම තොග මට්ටම
 - උපරිම තොග මට්ටම
 - සාමානා තොගය
- ඉහත තොග මට්ටම් පුාස්තාරික ව නිරූපණය කරන්න.

නිපුණතා මට්ටම 13.7 ඃ - තොග පිරිවැය පිළිබඳ ව සැලකිලිමත් වෙමින් ආර්ථික ඇණවුම් පුමාණය ගණනය කරයි.

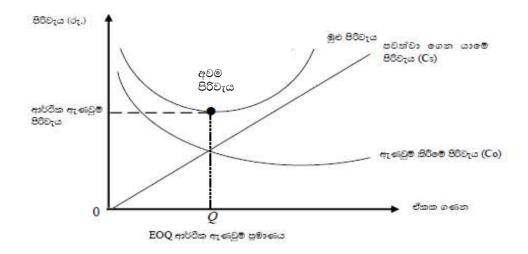
ඉගෙනුම්ඵල ඃ -

- තොග සම්බන්ධ පිරිවැය වර්ග කර දක්වයි.
- තොග පිරිවැය වර්ග නිදසුන් ඇසුරෙන් පැහැදිලි කරයි.
- ආර්ථික ඇණවුම් පුමාණය යන්න පැහැදිලි කරයි.
- ගණිතමය සමීකරණය අනුව ආර්ථික ඇණවුම් පුමාණය ගණනය කරයි.
- තොග සම්බන්ධ පිරිවැය වර්ග පුාස්තාරික ව දක්වමින් ආර්ථික ඇණවුම් පුමාණය ගණනය කරයි.

විෂය සිද්ධාන්ත එක මිටකට ඃ -

- ආයතනයක මුළු තොග පිරිවැය, තොග ඇණවුම් කිරීමේ පිරිවැය හා තොග පවත්වා ගෙන යාමේ පිරිවැය වශයෙන් කොටස් දෙකකින් සමන්විත වේ.
- තොග ගැණුම් මිල, ඇණවුම් පිළියෙළ කිරීමේ වියදම්, දුවා පරීක්ෂා කිරීමේ වියදම්, දුවා ගෙන ඒමේ වියදම් ආදිය තොග ඇණවුම් කිරීමේ පිරිවැයට නිදසුන් ලෙස ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.
- ගබඩාවට තොග ලැබූ අවස්ථාවේ සිට ගබඩාවෙන් තොග නිකුත් කිරීම තෙක් (නිෂ්පාදන අංශයට හෝ අලෙවි අංශයට හෝ මාරු කිරීම තෙක්) සියලු වියදම් තොග පවත්වාගෙන යාමේ වියදම් වේ. ගබඩා වියදම්, ගබඩා විදුලි ගාස්තු, දවා එහා මෙහා කිරීමේ වියදම් , ගබඩා මුරකරුගේ වේතන, ගබඩා රක්ෂණ ගාස්තු, තොග වාර්තා තබා ගැනීමේ වියදම්, තොග හානි වියදම් ආදිය තොග පවත්වා ගෙන යාමේ පිරිවැයට නිදසුන් ලෙස ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.
- ආයතනයක තොග සම්බන්ධ මුළු පිරිවැය අවම වන පරිදි වරකට ඇණවුම් කළ යුතු තොග ඒකක පුමාණය ආර්ථික ඇණවුම් පුමාණය (EOQ) වේ. ආර්ථික ඇණවුම් පුමාණයේ දී ඇණවුම් කිරීමේ පිරිවැයත් තොග පවත්වා ගෙන යාමේ පිරිවැයත් එකිනෙකට සමාන විය යුතු ය.

පහත පුස්තාරය මඟින් ආර්ථික ඇණවුම් පුමාණය ගණනය කළ හැකි ය.

• පහත සඳහන් සමීකරණයෙන් ද ආර්ථික ඇණවුම් පුමාණය ගණනය කළ හැකිය.

$$EOQ = \sqrt{\frac{2DCo}{PCs}}$$

EOQ = ආර්ථික ඇණවුම් පුමාණය

Co = එක් ඇණවුමක් සඳහා පිරිවැය

D = වාර්ෂික තොග අවශාතාව (පරිභෝජණය) / වාර්ෂික ඉල්ලුම

PCs = එක් ඒකකයක් කාලච්ඡේදයක් (වර්ෂයක්) තුළ පවත්වාගෙන යාමේ පිරිවැය

නිදසුන :

- සහල් තොග අලෙවි මධ්‍යස්ථානයක තොග පවත්වාගෙන යාමට අදාළ වියදම් සම්බන්ධ තොරතුරු පහත සඳහන් වේ.
 (වටිනාකම රුපියල් දහස්වලිනි)
- එක් ඇණවූමක් සඳහා පිරිවැය 50/-කි.
- කාලච්ඡේදයේ තොග අවශානාව ඒකක 10000කි.
- එක් ඒකකයක් කාලච්ඡේදය පුරා පවත්වාගෙන යාමේ පිරිවැය රු. 100කි.
- ඉහත තොරතුරු ඇසුරින් ආර්ථික ඇණවුම් පුමාණය ගණනය කරන්න.

නිපුණතා මට්ටම 13.8 ඃ - නිමැවුම්වල ගුණාත්මක බව තහවුරු කර ගැනීම සඳහා තත්ත්ව පාලනකුම විමසයි.

ඉගෙනුම්ඵල ඃ -

- නිමැවුමේ ගුණක්වය යන්න පැහැදිලි කරයි.
- ගුණත්ව පාලනය යන්න පැහැදිලි කරයි.
- ගුණත්ව පාලනයේ වැදගත්කම අගයයි.
- ගුණත්ව පාලන ශිල්පීය කුම විස්තර කරයි.

විෂය සිද්ධාන්ත එක මිටකට : -

• ගුණත්වය (Quality) නැතහොත් තත්ත්වය යනුවෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ පාරිභෝගික අවශාතා හා වුවමනා තෘප්තිමත් කිරීමට භාණ්ඩයකට හෝ සේවාවකට ඇති හැකියාවයි.

- භාණ්ඩයේ ගුණත්වය අංගෝපාංග කීපයකින් සමන්විත වේ.
 - මනා කිුයාකාරිත්වය
 - කල් පැවැත්ම
 - විශ්වාසවන්ත භාවය
 - පුමිතියට අනුකූල වීම
 - උචිත බව
 - ආරක්ෂිත බව
- ගුණත්වයට බලපාන අංගෝපාංග භාණ්ඩයේ හෝ සේවාවේ හෝ ස්වභාවය අනුව වෙනස්වේ.
- නිෂ්පාදන ආයතනයක් විසින් ස්ථාපිත කෙරෙන පුමිතිවලට අනුකූල ව නිෂ්පාදනය සිදු වන්නේ ද යන්නත් අවම නෛතික අවශාතාවලට අනුව නිෂ්පාදනය සිදු කරනු ලබන්නේ ද යන්නත් තහවුරු කර ගැනීමේ කිුියාවලිය තත්ත්ව පාලනය හෙවත් ගුණත්ව පාලනය යනුවෙන් හැඳින්වේ. ගුණත්ව පාලනය සඳහා නියැදි පරීක්ෂාව, යෙදවුම් නිමැවුම් පරීක්ෂාව වැනි කිුිියාමාර්ග යොදා ගනු ලබයි.
- පහත සඳහන් හේතු මත ආයතනයකට ගුණත්ව පාලනය වැදගත් වේ.
 - නියමිත ගුණත්වයෙන් යුතු භාණ්ඩ සැපයිය හැකි වීම.
 - හානි වීම් හා පළුදුවීම් අඩු කර ගැනීමට හැකිවීම නිසා අපතේ යාම අඩු කර ගත හැකි වීම.
 - තරගකාරිත්වයට සාර්ථක ව මුහුණ දීමට හා අඛණ්ඩව වෙළෙඳ පොළ තුළ රැඳී සිටීමට හැකි වීම.
 - පාරිභෝගික තෘප්තිය උපරිම වීම නිසා පාරිභෝගික හා පක්ෂපාතිත්වය වර්ධනය වීම.
 - නෛතික තත්ත්වයන් අනුව කටයුතු කළ හැකි වීම.
 - ලාභදායිත්වය වර්ධනය වීම හා වාහපාරයේ පැවැත්ම ස්ථාවර වීම.
 - ආයතනයේ සමස්ත පිරිවැය අවම වීම.
 - වෙළෙඳ පොළට පහසුවෙන් පිවිසිය හැකි වීම.
- තත්ත්ව පාලනය සඳහා භාවිත කළ හැකි ශිල්පීය කුම කීපයක් පහත දක්වේ.
 - තත්ත්ව කව Quality Circles
 - ශූතා දෝෂ Zero Defects
 - තත්ත්ව ආරක්ෂණය Quality Assurance
 - ගුණත්ව පුමිති Quality Standards
 - සංඛ්‍යාතමය කියාවලි පාලනය Statisticals Process Control
- එක ම කාර්යක නියැළි සේවකයන් කුඩා කණ්ඩායම් වශයෙන් එක් වී සාකච්ඡා මඟින් ඔවුන් මුහුණ පාන ගැටලු (රැකියාව හා කාර්ය සම්බන්ධ) හඳුනා ගෙන ඒ සඳහා විසඳුම් ඉදිරිපත් කිරීම තත්ත්ව කව මඟින් සිදු වේ.
- සැම නිෂ්පාදිතයක් ම දෝෂවලින් තොර ව නිෂ්පාදනය කෙරෙන බව සහතික කිරීම ශුනා දෝෂ කුමය ලෙස හැඳින්වේ. ඒ අනුව යම් වරදක් වැළැක්විය නොහැකි යැයි පිළිගැනීමට වඩා පුථම වතාවට ම නිවැරදි ව කිරීමට වග බලා ගැනීම ශුනා දෝෂ ශිල්ප කුමය මඟින් සිදු කෙරෙයි.

- නිෂ්පාදිතයේ ගුණත්වය තහවුරු කර ගැනීම සඳහා නිෂ්පාදන කියාවලියේ සැම අදියරක් ම විධිමත් පරීක්ෂාවකින් යුතු ව සිදු කිරීමට ගනු ලබන කියා පිළිවෙත් තත්ත්ව ආරක්ෂණය ලෙස හැඳින්වේ. මෙහි අරමුණ වන්නේ ගැටලු සෙවීමට වඩා ගැටලු සිදුවීම් වැළැක්වීම යි. භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය කිරීමේ දී තත්ත්ව පාලක පරීක්ෂකවරුන් විසින් සිදු කරනු ලබන පාලනයට අමතර ව සේවකයන් විසින් තමන් ඉටු කරන කාර්ය පරීක්ෂාවට ලක් කිරීම නිෂ්පාදන සඳහා වගකීම් සහතික ලබා දීම, ජාතික හා අන්තර්ජාතික පුමිති ලබා ගැනීම මඟින් මෙම කාර්ය සිදු කරනු ලැබේ.
- ජාතික හෝ අන්තර්ාතික පුමිතිවලට අනුව නිෂ්පාදන කටයුතු සිදු කිරීම, ගුණත්ව පුමිති අනුගමනය කිරීම යන්නෙන් අදහස් වේ. එමඟින් ගුණත්වය පිළිබඳ ව පාරිභෝගිකයාගේ විශ්වාසය දිනා ගත හැකිවේ.
- නිෂ්පාදන කිුයාවලියේ කාර්ය සාධනය පිළිබඳ ව දත්ත රැස් කර ඒවා රූප සටහන්, වගු හා පුස්තාර මඟින් අදාළ පාර්ශ්ව වෙත සන්නිවේදනය කිරීම සංඛාානමය තත්ත්ව පාලනයේ දී සිදු කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 13.9 ඃ - මෙහෙයුම් ඵලදායිතාව වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා ඇති පුවේශය විමසයි.

ඉගෙනුම්ඵල ඃ -

- ඵලදායිතාව අර්ථ දක්වයි.
- ඵලදායිතාව වැදගත්කම පෙන්වා දෙයි.
- ඵලදායිතාව වර්ධනය කර ගත හැකි කුම විස්තර කරයි.
- දුවා ඵලදායිතාව වර්ධනය කර ගත හැකි ආකාරය පෙන්වා දෙයි.
- යාන්තු ඵලදායිතාව වර්ධනය කර ගත හැකි ආකාරය පෙන්වා දෙයි.
- ශුම ඵලදායිතාව වර්ධනය කර ගත හැකි ආකාරය පෙන්වා දෙයි.
- ඵලදායිතාව වර්ධනය කර ගත හැකි නව තාක්ෂණ ශිල්ප කුම හඳුන්වා දෙයි.

විෂය සිද්ධාන්ත එක මිටකට ඃ -

- නිශ්චිත කාලසීමාවක් තුළ ආයතනයක යෙදවුම් හා නිමැවුම් අතර පවතින අනුපාතික සම්බන්ධතාව ඵලදායිතාව ලෙස හැඳින්විය හැකි ය.
- නිෂ්පාදනයේ සඵලදායීතාව හා කාර්යක්ෂමතාව මැනීමේ වැදගත් මිනුමක් ලෙස ඵලදායිතාව යොදා ගත හැකි ය.
- ඵලදායිතාව වහාපාරයකට වැදගත් වීමට හේතු කිහිපයක් පහතින් දක්වේ.
 - වාහපාරයේ සම්පත් බෙදා හැරීම පිළිබඳ ව තීරණ ගැනීමට
 - වාාපාරය පුළුල් කිරීම පිළිබඳ තීරණ ගැනීමට
 - සෙසු සමාන ආයතන සමඟ ඵලදායිතාව සංසන්දනය කිරීමට
 - වාහපාර ආයතනයේ පුගතිය අවබෝධ කර ගැනීමට

- ඵලදායිතාව වර්ධනය කර ගත හැකි කුම :
 - යෙදවුම් ස්ථාවර ව තබා ගෙන නිමැවුම් වැඩි කිරීම.
 - •නිමැවුම් ස්ථාවර ව තබා ගෙන යෙදවුම් අඩු කිරීම.
 - යෙදවුම් අඩු කිරීම හා නිමැවුම් වැඩි කිරීම.
 - යෙදවුම් අඩු කරනවාට වඩා අඩු වේගයකින් නිමැවුම් අඩු කිරීම.
 - යෙදවුම් වැඩි කරනවාට වඩා වැඩි වේගයකින් නිමැවුම් වැඩි කිරීම.
- ඵලදායිතාව මැනීමේ දී පූර්ණ ඵලදායිතාව සහ ආංශික ඵලදායිතාව ලෙස ආකාර දෙකකට මැනිය හැකි ය.

- දුවා ඵලදායිතාව වර්ධනය කර ගත හැකි ආකාර
 - ඉහළ තත්ත්වයෙන් යුත් අමුදුවා යොදා ගැනීම.
 - අපතය හා නාස්තිය අවම කර ගැනීම.
 - පුශස්ත ආකාරයෙන් දුවා තොග පවත්වා ගෙන යාම.
 - දුවාෳ නැවත නැවත භාවිතයට ගැනීම හා පුතිචකීකරණය.
- යන්තු ඵලදායිතාව වර්ධනය කර ගත හැකි ආකාර
 - දියුණු තාක්ෂණික උපකරණ සහිත යන්තු යොදා ගැනීම.
 - අබලන් නොවූ යන්තු යොදා ගැනීම.
 - නිසි පරිදි නඩත්තු කිරීම.

- ශුම ඵලදායිතාව වර්ධනය කර ගත හැකි ආකාර
 - පුහුණු සේවකයන් යොදා ගැනීම.
 - සේවකයන් පුහුණු කිරීම.
 - මූලා හා මූලා නොවන සේවක දිරිගැන්වීම යොදා ගැනීම.
 - තත්ත්ව කව යොදා ගැනීම.
 - මනා සේවක සම්බන්ධතා පවත්වා ගැනීම.
- ඵලදායිතාව වර්ධනය කර ගත හැකි නව නිෂ්පාදන තාක්ෂණ ශිල්ප කුම
- මහා පරිමාණ නිෂ්පාදන ආයතනවල මෙහෙයුම් කළමනාකරණ කිුියාවලිය වඩා කාර්යක්ෂම කර ගැනීමට යොදා ගැනෙන නව නිෂ්පාදන කුම කිහිපයකි.
 - පරිගණක ආධාරක නිර්මාණ /මෝස්තරකරණ කුමය Computer Aided Design / CAD
 - පරිගණක ආධාරක නිෂ්පාදන කුමය Computer Aided Manufacturing / CAM
 - පරිගණක සමෝධානික නිෂ්පාදන කුමය Computer Integrated Manufacturing / CIM
 - පරිගණක අංකිත පාලනය Computerized Numerical Control / CNC

• පරිගණක ආධාරක නිර්මාණකරණය / මෝස්තරකරණ කුමය

- පරිගණක රූ සටහන් (Computer Graphic) යොදා ගනිමින් නිෂ්පාදිත සැලසුම් කිරීම පරිගණක ආධාරක නිර්මාණකරණය (CAD) ලෙස හඳුන්වයි. පරිගණක නිර්මාණ ශිල්පියා විසින් අදාළ පරිගණක වැඩසටහන උපයෝගී කර ගනිමින් භාණ්ඩ මෝස්තර සැකසීම කරනු ලබයි. කොළයක අඳින ලද රූ සටහනකට වඩා විවිධ පැතිකඩවලින් නැරඹිය හැකි වන පරිදි පරිගණක තීරයක නිර්මාණය සිදු කළ හැකි ය.
- පවත්තා නිෂ්පාදිත නවීකරණයටත්, නව නිෂ්පාදිත නිර්මාණයටත්, නිෂ්පාදිත පරීක්ෂාවටත්,
 පරිගණක තාක්ෂණය යොදා ගැනීම CAD කුමයේ දී සිදු වේ. නිෂ්පාදන ඉංපිනේරුවරු නිෂ්පාදිතවල
 ආකෘති නිර්මාණයටත්, ඒවා විවිධ කෝණයන්ගෙන් විගුහ කිරීමටත් CAD යොදා ගනී.

නිදසුන් : Autocad මඟින් නිවාස සැලසුම් කිරීම, ගුවන් යානා නිපදවන විශාල ආයතන, ඇඳුම් මැසීමේ යෙදි සිටින ආයතන

• පරිගණක ආධාරක නිෂ්පාදන කුමය

නිෂ්පාදන කියාවලිය කළමනාකරණයට පරිගණක වැඩසටහන් යොදා ගැනීමේ කුමයයි. බොහොවිට පුවාහ නිෂ්පාදන කුමයේ දී මෙම කුමය භාවිත කරයි. නිතර නිතර සිදු කළ යුතු දෘඪ කාර්යන් සඳහා මෙන්ම අනතුරු සහිත කාර්යන් සඳහා ද (රොබෝ තාක්ෂණය යොදා ගැනීම) ඉතා ම සියුම් නිෂ්පාදන කාර්යන් සඳහා ද පරිගණක ආධාරක නිෂ්පාදන කුමය යොදා ගනී.

නිදසුන් : මෝටර් රථ නිෂ්පාදනයේ දී මෙන්ම අලුත්වැඩියා කටයුතුවල දී භාවිත කිරීම.

• පරිගණක සමෝධානික නිෂ්පාදනය

- නිෂ්පාදිත නිර්මාණය කිරීමටත්, නිෂ්පාදන කිුයාලිය කළමනාකරණයටත් පරිගණක යොදා ගැනීමේ කුමය යි. එනම් නිෂ්පාදන කිුයාවලිය සංවර්ධනය කිරීම සහ පාලනය කිරීම සඳහා යොදා ගනු ලබන පරිගණක තාක්ෂණ ශිල්ප කුමය යි.
- මෙම කුමය මඟින් පුද්ගලයෙකුට වුව ද කර්මාන්තශාලාවතක් නියාමනය කළ හැකියාව ඇත. පරිගණක තීරයක දිස්වන කියාකාරකම් නිරීක්ෂණය කොට පරිගණක යතුරු පුවරුවක විධානයක් මඟින් නිෂ්පාදන අපගමනයන් නිවැරදි කළ හැකි ය.

• පරිගණක අංකිත පාලනය

- සංවිධානයට මෙහෙයුම් කටයුතු කිුිියාත්මක කිරීම සඳහා යොදා ගන්නා පරිගණක වැඩසටහන් මඟින් පාලනය වන යන්තු වේ.
- නිෂ්පාදනාගාරයේ භාවිතා කරන යන්තු වල කිුිිියාකාරිත්වය පරිගණක මඟින් අංකිත කුමයට පාලනය කිරීම මේ කුමය මගින් සිදු වේ. නිෂ්පාදනය යාන්තීකරණය වීම නිසා භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය බෙහෙවින් කාර්යාසම වී තිබේ.

නිදසුන් : ලෙස වාහන අලුත්වැඩියාව, ලියවන පට්ටල් (Lathe Machines), කැපීම් යන්තු (Cutters) වැනි යන්තුවල කිුිියාකාරිත්වය නිශ්චිත කාලයක දී (Timing) පරිගණක ගත වැඩසටහන් මඟින් පාලනය කිරීම.

- නව තාක්ෂණය යොදා ගැනීම මඟින් වහාපාරවලට අත්වන පුතිලාභ
 - නාස්තිය අවම වීමත.
 - නව නිෂ්පාදිත වෙළෙඳ පොළට හඳුන්වා දීමට හැකි වීම.
 - නිෂ්පාදිතවල ගුණත්වය ඉහළ යාම.
 - කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ යාම.
 - සේවකයන් අඩු පුමාණයක් යොදා ගැනීම හැකි වීම.
 - හිතකර වැඩ පරිසරයක් නිර්මාණය වීම.
 - නිෂ්පාදන ධාරිතාව වැඩි වීම.
 - මහා පරිමාණ නිෂ්පාදන පිරිමැසුම් ලබා ගත හැකි වීම.
- නව තාක්ෂණය යොදා ගැනීමේ ගැටමු
 - තාක්ෂණය ශීසුයෙන් වෙනස් වීම.
 - විශාල ආයෝජනයක් අවශා වීම.
 - පරිසර දූෂණය මඟින් ඇති කරන ගැටලු.
 - හදිසි තාක්ෂණ බිඳවැටීම් හා දෝෂ ඇති වීම නිසා නිෂ්පාදන කිුයාවලියම අඩාල වීම.
 - පුහුණු ශුමිකයින් නොමැති වීම.